

ИНСТИТУТ ПО АСТРОНОМИЯ С НАЦИОНАЛНА
АСТРОНОМИЧЕСКА ОБСЕРВАТОРИЯ
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

1784 София, бул. Цариградско шосе 72, тел.: (+359 2) 9741910, E-mail: office@astro.bas.bg

ОДОБРЯВАМ:
ДИРЕКТОР:
/професор д-р Е.Семков/

П Р А В И Л Н И К

ЗА УСТРОЙСТВОТО И ДЕЙНОСТТА НА ИНСТИТУТА ПО АСТРОНОМИЯ С НАЦИОНАЛНА АСТРОНОМИЧЕСКА ОБСЕРВАТОРИЯ ПРИ БАН

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този правилник урежда дейността, структурата и управлението на Института по астрономия с Национална Астрономическа Обсерватория при Българска академия на науките (ИА с НАО), правата и задълженията на служителите му, в съответствие с устава на БАН, приет на Общото събрание (ОС) на БАН на 29.06.1992 г. и е съобразен със сега съществуващото у нас законодателство.

Чл. 2. ИА с НАО е постоянно научно звено (ПНЗ), съгласно устава на БАН, създадено с Решение на 70-то заседание на ОС на БАН от 20.06.1994 г.

Чл. 3. ИА с НАО е юридическо лице.

Чл. 4. ИА с НАО е на бюджетна издръжка.

Чл. 5. Седалището на Института по астрономия с Национална Астрономическа Обсерватория при БАН е: София 1784, бул.Цариградско шосе № 72.

II. ДЕЙНОСТ

Чл. 6. В ИА с НАО основно се извършват фундаментални изследвания в областта на астрономията и астрофизиката.

Чл. 7. В ИА с НАО могат също да се извършват фундаментални и фундаментално-приложни изследвания и в други области, сродни на астрономията.

Чл. 8. В ИА с НАО се провежда и обучение на докторанти, студенти, следдипломни квалификации и др., в които участват служители на Института. За целта може да се предостави материална база, собственост на ИА с НАО. Образователният процес се извършва на договорна основа. Научно-изследователската дейност е приоритетна. Личното участие се договаря индивидуално, а ползването на базата на ИА с НАО се определя с решение на Научния съвет (НС) на ИА с НАО. Институтът осъществява и научно-популяризаторска дейност в областта на астрономията и в сродни области.

Чл. 9. ИА с НАО може да участва и колективно в разработката на международни, национални, регионални и други фундаментални или приложни проблеми, концепции и др. в областта на астрономията или нейни сродни области. Решението за това участие (ако е за ИА с НАО като цяло) се взема от научния съвет на ИА с НАО.

Чл. 10. ИА с НАО организира институтски, национални, международни или други научни прояви - семинари, конференции, конгреси и др. в областта на астрономията или сродни области, имащи за цел да стимулират дейността на Института.

Чл. 11. ИА с НАО публикува собствени печатни издания, участва в колективни такива, а също така популяризира чрез средствата за печата своите и чужди научни издания в областта- предмет на дейност.

Чл. 12. Изпълнява задачите си самостоятелно или в сътрудничество, координация, интеграция и други форми на коопериране с други организации, включително и ВУЗ-ове, у нас и в чужбина, при спазване на този правилник, устава на БАН и други законови средства.

III. СТРУКТУРА И УПРАВЛЕНИЕ

Чл. 13. ИА с НАО структурно се изгражда по следния начин: ръководни органи, отдели и лаборатории, наблюдателни бази (обсерватории, станции и др.) и обслужващи звена. ИА с НАО е разпределен в следните структурни звена - София, НАО-Рожен, Ст. Загора, Белоградчик, Враца, Смолян, Варна.

Чл. 14. Ръководните органи се определят от чл. 34 от Устава на БАН и са степенувани така: Общо събрание на учените (ОС), НС, Директор и Зам директор. Те се формират съгласно Устава на БАН.

Чл. 15. Към Директора се изгражда Директорски съвет (ДС), който има само консултантски функции.

Чл. 16. Отделите се състоят от учени и помощен (технически) персонал и се утвърждават от Научния съвет на ИА с НАО. В Приложение 1 е дадена структурата на Институт по Астрономия с Национална Астрономическа Обсерватория - БАН, приета на 23.11.1994 г. При необходимост тя може да се променя.

Чл. 17. При необходимост, с решение на Научния съвет се създават временни работни групи, за изпълнение на определени проекти. Участващите в тях служители си запазват постоянното членство в структурните звена.

Чл. 18. Обслужващите звена осигуряват научната и извършват административни дейности в ИА с НАО.

Чл. 19. Общото събрание (ОС) включва всички лица с научно звание или научна степен, които са на основна работа в ИА с НАО.

Чл. 20. (1) Общото събрание избира свой Председател за срок от 4 години, но не повече от два последователни мандата.

(2) Общото събрание избира Секретар на ОС за срок от 4 години, но не повече от два последователни мандата. Секретарят води протокола на ОС и подпомага работата на Председателя на ОС. Текущият мандат на Председателя се смята за първи мандат на Секретаря към момента на неговия избор.

Чл. 21. Директорът, Зам.директорът, Председателят на НС и Научният секретар не могат да бъдат избирани за Председател на ОС.

Чл. 22. ОС се свиква от: Председателя на ОС, Директора, Председателя на НС или при писмено заявление на най-малко 1/5 от неговия списъчен състав.

Чл. 23. Функции на Общото събрание:

а) приема, изменя и допълва Правилника за устройството и дейността на ИА с НАО;

б) избира и отзовава представителите на ИА с НАО в ОС на БАН или в други аналогични институции, ако е необходимо;

в) избира, променя и допълва състава на НС на ИА с НАО;

г) съвместно с НС на ИА с НАО приема по-големите отчети (научни, финансови) или планове. Това се прави, когато някои от имащите право, нарочно свиква ОС.

д) обсъжда кандидатурите за Директор на ИА с НАО при обявен конкурс, провежда гласуване за предпочитан кандидат и изпраща резултатите си в УС на БАН.

Чл. 24. Общото събрание и неговите решения са валидни ако:

а) присъстват повече от половината плюс един от списъчния му състав. Предварително за всеки конкретен случай се прави редуция на списъчния състав за: командировани в чужбина и болни на лечение (в болница или у дома), но с болничен лист. Тези редуции не може да са повече от 1/5 от списъчния състав;

б) решенията се вземат с просто мнозинство (половината плюс един от присъстващите), гласуването е явно, с изключение на точки б), в) и д), където е тайно.

Чл. 25. (1) Научният съвет (НС) е колективен орган за научно ръководство на ИА с НАО с четиригодишен мандат.

(2) За членове на НС се избират доктори на науките, хабилитирани учени, член-кореспонденти и академици. Директорът е по право член на НС.

(3) Броят на членовете на НС не може да бъде по-малък от 15 или по-голям от 25 души. Броят на членовете, които не са на основна работа в ИА с НАО, не може да надвишава една трета от общия брой на членовете на НС.

(4) Съставът на НС може да бъде обновен в рамките на мандата му по реда и при условията, предвидени за ОС на БАН.

(5) НС избира свой председател, зам.председател и секретар за срока на мандата си с тайно гласуване и при мнозинство повече от половината от редуцирания си списъчен състав. Списъчният състав на НС не може да се редуцира с повече от една шеста. Директорът, заместник-директорът и научният секретар не могат да бъдат избирани за председател на НС.

(6) НС се свиква от Председателя си, от Директора на ИА с НАО или по искане на една пета от неговите членове.

(7) НС извършва своята дейност съгласно чл. 40 от Устава на БАН и вътрешните правила за дейността му.

(8) НС утвърждава договори с външни организации.

(9) Заседанията на НС са публични, освен когато законът предвижда друго.

(10) На мястото на член на НС, който отсъства повече от осем месеца, или не е присъствал на повече от две трети от заседанията през дадена календарна година, се избира друг.

(11) НС разпределя наблюдателното време на шестмесечия.

(12) При назначаване на временно изпълняващ длъжността директор на ИА с НАО, НС на ИА с НАО продължава да функционира до избор и назначаване на директор на Института, след което се провежда избор на нов НС. Когато две последователни процедури за избор на директор на ИА с НАО завършат без резултат, се провежда избор на нов НС.

Чл. 26. (1) Директор на ИА с НАО може да бъде доктор на науките, хабилитиран учен с научна степен, член кореспондент или академик, който се назначава на основна работа в ИА с НАО. Директорът се избира с конкурс от УС на БАН за срок от четири години но не повече от два последователни мандата. Условието, редът и начинът за провеждане на конкурсите се определят от УС на БАН и се утвърждават от ОС на БАН. Предсрочното прекратяване на мандата на директора става съгласно чл.43 от Устава на БАН.

(2) Директорът, ръководи и управлява цялостната дейност на ИА с НАО, съгласно законите на РБ, Устава на БАН и настоящия Правилник.

(3) Директорът ръководи ИА с НАО с помощта на назначени от него заместник-директор и научен секретар, съгласно чл. 45 от Устава на БАН. Основните права и задължения на Заместник-директора, научния секретар, както и на ръководителите на обслужващите звена, се определят от длъжностни характеристики, утвърдени от Директора.

(4) Директорът сключва договори с външни юридически или физически лица за извършване на научни или научно-приложни разработки (услуги) след утвърждаването им от НС.

(5) Консултативен орган на Директора при осъществяване на ръководството на ИА с НАО е Директорският съвет (ДС), който включва задължително Заместник-директора, научния секретар и ръководителите на отдели и лаборатория.

(6) При назначаване на временно изпълняващ длъжността директор на ИА с НАО съгласно чл.1, ал.2 от Правилника за провеждане на избор на директор на самостоятелно звено на БАН, заместник-директорът и научният секретар продължават да изпълняват задълженията си до избор и назначаване на директор на Института.

Чл. 27. (1) Отделите са научни структурни звена за извършване на научни и научно-приложни изследвания по направления, които са традиционни за ИА с НАО. Съгласно чл.46 (1) от Устава на БАН, отделите се създават, преобразуват или закриват от НС на ИА с НАО. Названията на отделите в ИА с НАО са дадени в Приложение 1.

(2) Съгласно чл.46 (2) от Устава на БАН, за ръководител на отдел се избира доктор на науките или хабилитиран учен на основна работа в ИА с НАО. Изборът се извършва от НС за срок от четири години, по предложение на членове на НС и/или на учените от отдела.

(3) Ръководителят на отдела: организира и ръководи изпълнението на административните задачи на отдела във взаимодействие с ръководството на ИА с НАО; внася в НС предложения за научно израстване на служителите в отдела; представлява отдела в ДС.

(4) При отсъствие на ръководител на отдел повече от една седмица, същият посочва на Директора свой заместник (хабилитиран учен).

(5) При назначаване на временно изпълняващ длъжността директор на ИА с НАО и продължаване на работата на НС на ИА с НАО, съгласно чл. 25, ал. 12, ръководителите на отдели и ръководителят на лабораторията продължават да изпълняват задълженията си до избор на нов НС.

Чл. 28. (1) Научните групи в отделите са временни колективи за извършване на научна и научно-приложна дейност в рамките на една или повече теми от научно-изследователския план на ИА с НАО. Съставът на научната група се определя от нейния ръководител - водещия учен.

(2) Водещият учен: организира и ръководи изпълнението на научната и научно-приложната тема и отчита научната и научно-приложната дейност на групата.

(3) Научните групи се формират в съответствие с плановите научни теми на ИА с НАО.

(4) Членовете на отделите могат да участват в една или повече научни групи.

Чл. 29. (1) Обслужващите звена в ИА с НАО са: администрация, счетоводство, библиотека.

(2) Административната дейност включва деловодство, човешки ресурси, канцеларски, комуникационни, домакински, снабдителски и хигиенни дейности. Ръководи се от началник административно стопанска дейност (АСД).

(3) Счетоводството обхваща финансово-счетоводната дейност на ИА с НАО. Ръководи се от Главен счетоводител. Главният счетоводител се назначава от Директора след конкурс.

(4) Задълженията на служителите от обслужващите звена в ИА с НАО се определят от длъжностните характеристики, утвърдени от Директора.

Чл. 30. Научният съвет на Института по астрономия с Национална Астрономическа Обсерватория при БАН предлага за собствени нужди академични длъжности – славен асистент, доцент, професор. Кандидатите с образователна и научна степен “доктор” по следните научни специалности:

01.04.01 - Астрономия и небесна механика.

IV. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ

Чл. 31. Служителите на ИА с НАО имат право:

(1) Да бъдат информирани за резултатите от научната, научно-приложната и финансовата дейност на Института.

(2) Да присъстват на заседанията на НС, освен в случаите, когато е решено друго от Устава на БАН.

(3) Освен установения с нормативни документи срок за командировка в чужбина и регламентирания по научен договор и/или специализация период за работа в чужбина, учените в ИА с НАО могат да ползват и неплатен отпуск. Ползването на неплатен отпуск, когато учените работят в чужбина, като представители на БАН или по съгласувани предложения/проекти, стипендии на ИА с НАО, или като национални представители на Р България в международни научни инфраструктури се разрешава от Директора на ИА с НАО след съгласуване с НС. В случаите, когато учен от ИА с НАО ползва неплатен отпуск по този ред, той указва като своя афилиация и ИА с НАО в публикуваните по време на неплатения отпуск научни трудове.

(4) Хабилитираните учени да участват в научни съвети в други ПНЗ на БАН и външни организации.

Чл. 32. Освен регламентирания с действащото трудово законодателство, учените в ИА с НАО имат следните задължения:

(1) Да провеждат научните си изследвания в рамките на научна тематика на ИА с НАО и да проявяват активност в публикуването на резултатите от тях.

(2) Да повишават личната си научна квалификация и нивото на научните изследвания в ИА с НАО.

(3) Да участват редовно и активно, включително и с доклади, в научните мероприятия на ИА с НАО, като участието им в секционните семинари е задължително.

(4) Да проявяват активност за сключване на договори за научни и научно-приложни изследвания с национални и международни организации.

(5) Да участват в обучението на студенти, провеждането на следдипломна квалификация и ръководството на докторанти в ИА с НАО.

(6) Да спазват научната етика.

(7) Да не извършват действия, уронващи научния престиж на ИА с НАО.

(8) Да съдействат за популяризиране у нас и в чужбина на научните резултати на ИА с НАО.

Чл. 33. Основните задължения на служителите от помощния персонал се регламентират от длъжностните им характеристики.

Чл. 34. Освен регламентирания по-горе основни задължения, помощният персонал има и следните задължения:

(1) Да извършва точно и на високо професионално ниво възложените им задачи.

(2) Да повишава професионалната си квалификация.

Чл. 35. (1) Работното време в ИА с НАО се уточнява от 8.00 часа до 16.30 часа., което включва и 1/2 час обедна почивка.

(2) Обедната почивка е 1/2 час и се ползва в интервала от 12.00 часа до 13.30 часа.

(3) Служителите могат да остават на работното си място до 19 часа. Оставането след този час, както и в неработни дни се регламентира със заповед на директора.

(4) Забранява се работата по граждански договори и други, в които ИА с НАО не е изпълнител, да се извършва в работно време. Съблюдаването на тази разпоредба става от ръководителите на отдели.

(5) Дежурствата и работата, давани в Националната астрономическа обсерватория и в други обсерватории се регламентират от конкретни правилници, утвърдени от директора. Те са дадени в Приложения.

(6) При командироване на служители на ИА с НАО за работа в Обсерваториите могат да се ползват и лични моторни превозни средства.

(7) Провеждането на синдикални събрания в работно време става по изключение, с разрешение на директора.

V. ИМУЩЕСТВО, НАБЛЮДАТЕЛНИ ДАННИ, НАУЧНИ И НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ РЕЗУЛТАТИ

Чл. 36. (1) ИА с НАО има право на собственост и на други вещни права, регламентирано в чл. 69-72 от Устава на БАН.

(2) Всички основни средства, закупени по договори на ИА с НАО с външни организации, остават собственост на Института, освен ако в договора не е предвидено друго.

(3) Със собствеността на ИА с НАО се разпорежда директорът след утвърждаване от НС.

Чл. 37. (1) Всички наблюдателни данни, регистрации и отчетите от плановата научно-изследователска дейност преди публикуването им са собственост на ИА с НАО.

(2) Резултатите от научните изследвания са интелектуална собственост на авторите.

(3) Непубликуваните резултати от договорни разработки, на които ИА с НАО е възложител са негова собственост. Тяхното ползване се решава от НС.

(3) Непубликуваните или непредадените в центровете за данни регистрации, измерени и обработени данни от наблюдения, получени в Института са негова собственост. Тяхното свободно ползване се ограничава само до служители на ИА с НАО при извършване на плановата им научно-изследователска дейност.

(5) Материалите по т. (4) могат да се предоставят на други самостоятелни научни звена на БАН и на външни организации с решение на директора, утвърдено от НС.

(6) Материалите по т. (4) могат да се използват в договори, в които ИА с НАО е изпълнител (съизпълнител). Видът на материалите се посочва ясно в условията на договора.

VI. ФИНАНСОВА И ДОГОВОРНА ДЕЙНОСТ

Чл. 38. (1) ИА с НАО е на бюджетна издръжка.

(2) Бюджетът на ИА с НАО се приема от НС по предложение на директора.

(3) Бюджетът включва разходите на ИА с НАО по пълна бюджетна класификация. Средствата от бюджета се изразходват за: финансиране на научно-изследователската дейност, подготовка на кадри и развитие и поддръжка на материалната база.

Чл. 39. ИА с НАО сключва договори с външни организации, съгласно действащото законодателство. Тази дейност се счита допълнителна към основната.

Чл. 40. Средствата по сключени договори и други небюджетни източници попълват извъбюджетните партиди в сметките на ИА с НАО.

Чл. 41. (1) Ръководителите на договори се разпореждат с отпуснатите по тях средства съгласно нормативните документи в РБ и носят пълна отговорност в рамките на определените им правомощия по изпълнение на договорите..

(2) Част от общата сума по договори, сключени с Ф "НИ" се заделя за ИА с НАО и се разходват за обслужване на договорите. Допустимият размер на тази част е определен от Ф "НИ".

Чл. 42. (1) Служители на БАН могат да извършват изследователска, сервизна, популяризаторска, образователна и експертна дейност в полза на трети юридически или физически лица, като използват за това законоустановеното работно време и/или материална база, предоставена за ползване от БАН или нейните звена, само ако тази дейност е регламентирана с решение на ръководните органи на държавата и на БАН и/или се осъществява в рамките на писмени договорни отношения със звената на БАН, представлявани от техните директори или от Ръководството на БАН. Отклоненията от това задължение е нарушение на трудовите правоотношения и се санкционират в съответствие с КТ.

(2) Служителите в ИА с НАО, които дават експертни оценки без те да се били одобрени от НС, да отбелязват изрично, че изказаните в тяхната оценка становища са лични и не ангажират ИА с НАО и БАН.

Последните промени са приети от ОС на ИА с НАО на 25.01.2016 г.